

Research Paper

Assessment of Social Carrying Capacity of the Host Community for the Tourism Development (Case Study: Coastal Villages in North Daboi District, Mahmoodabad Township)

*Naser Aligholizadeh Firouzjaie¹, Faramarz Barimani², Navabe Taghizadeh Armaki³

1. Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.
2. Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.
3. MSc, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

Citation: Aligholizadeh Firouzjaie, N., Barimani, F., & Taghizadeh Armaki, N. (2020). [Assessment of Social Carrying Capacity of the Host Community for the Tourism Development (Case Study: Coastal Villages in North Daboi District, Mahmoodabad Township) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 11(2), 318-331, <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2020.288794.1404>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrur.2020.288794.1404>

Received: 21 Sep. 2019
Accepted: 02 Mar. 2020

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the tourism social carrying capacity of the host society and identify the factors affecting it in the coastal villages of *Mahmoodabad*. The research method is descriptive-analytic based on surveying. The statistical population of the study is all the household heads of the coastal villages of Darwishabad and Chucksar in the North Daboi District of *Mahmoodabad* Township. The statistical population of the study consists of 343 household heads. The research data were collected through a questionnaire. Data were analysed by one-sample t-test, paired t-test, and correlation, multiple regression, and path analysis. The results of the studies show that, overall, the social carrying capacity of the host society for tourism development is higher than the average level and the assumed mean rank. Therefore, the social carrying capacity of the host society has not yet reached the saturation level. The results also indicate that among the factors affecting the level of the social carrying capacity of the host society, residents' attitude towards the economic effects of tourism development has the most direct effect and the variable of residents' attitude toward the environmental impacts of tourism development has the most significant reverse effect on the social carrying capacity of the host community.

Key words:

Carrying capacity, Tourism development, Host community, Coastal village, *Mahmoodabad* Township

Copyright © 2020, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

Carrying capacity is one of the most complex and confusing concepts that faces the geographer in seeking to understand recreation sites and their ability to support a certain level of usage. Con-

sidering the importance of this issue, in particular in rural areas on the one hand, and on the other hand, given that in recent decades massive and spontaneous development of tourism in the villages of the coastal areas of Mahmoudabad has caused many challenges in terms of capacity to tolerate tourism in ecological dimensions. Social and physical conditions indicate that the continuation of this process will lead to further destruction of the resources and tourist attractions, a further reduction tourists' social

* Corresponding Author:

Naser Aligholizadeh Firouzjaie, PhD

Address: Department of Geography, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

Tel: +98 (912) 5476715

E-mail: n.firouzjaie@umz.ac.ir

carrying capacity, and a decline in the quality of the experiences of tourists. Therefore, measuring the tourism carrying capacity of the coastal villages of this region based on the attitude of the host community towards sustainable tourism development is necessary.

2. Methodology

The purpose of this research is to determine tourism social carrying capacity of the host community and identify the factors affecting it in the coastal villages of *Mahmoodabad*. The research method is descriptive-analytical based on surveying. The statistical population of the study is all the household heads of the coastal villages of Darwishabad and Chucksar in the North Daboi District of *Mahmoodabad* Township. The statistical population of the study consists of 343 household heads. The research data were collected through a questionnaire. Data were analysed by one-sample t-test, paired t-test, and correlation, multiple regression, and path analysis.

3. Results

To measure the social carrying capacity of the host community, 5 items were used. In general, the rate of the social carrying capacity of the host community for tourism development was moderate with an average of 3.56. Therefore, the social carrying capacity of the host society has not yet reached saturation level. The results of the indicators show that residents generally have the highest agreement on the presence of foreign tourists in the region with a mean rank of 4.3 and the highest opposition to tourists in the second homes with the mean rank of 2.73. More detailed results indicate that the level of social carrying capacity varies depending on the type of tourism development. So that the level of the social carrying capacity of residents for residential tourism development has an average of 4.02 and for the development of tourism of second homes has an average of 2.80.

4. Discussion

The results indicate that the attitudes of residents towards the economic, social and cultural impacts of tourism development and the economic dependence of the residents on the tourism sector in this region have had a significant positive effect, and the factors of residents' attitudes toward environmental and physical effects have had a significant negative effect on the social carrying capacity of the host society for the development of tourism.

The results of this study show that a group of host communities that were highly economically dependent on the

tourism sector had a higher carrying capacity for tourism development than a host community that was less economically dependent on the tourism sector. In this regard, the results of this study in this region show that in tourist areas, people who are economically dependent on or benefit from the tourism sector, compared to other people who are less dependent on the tourism sector, have a high social carrying capacity. This argument is also confirmed by the theory of social exchange. According to this theory, the carrying capacity of the host community for further tourism development is based on the perceived costs and benefits of tourism.

5. Conclusion

In general, if all strata of the host community benefit from the development of tourism, it will increase the social carrying capacity of the host community for tourism. Thus, according to the review of studies conducted in the world and the experimental results of the findings of this study, the benefits of tourism development as a key and determining variable in the social carrying capacity of the host community is considered. Therefore, managers and officials must take steps to expand the benefits of tourism development among all segments of the host community and all occupational groups to increase social carrying capacity and in the direction of sustainable tourism development. In this regard, considering that the predominant economic activity of the residents of rural areas of this region is agriculture, one of the proposed solutions is a favorable and complementary link between the agricultural and tourism sectors to increase the benefits of tourism development for the agricultural sector.

Acknowledgments

This article is part of Ms. Navabeh Taghizadeh Armani's MA thesis under the title of "Assessment of tourism carrying capacity of the Caspian Sea coast case study: coastal districts of *Mahmoodabad* township". Which has been completed at the University of Mazandaran.

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

سنجش ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری (مورد مطالعه: روستاهای ساحلی دهستان دابوی شمالی - شهرستان محمودآباد)

* ناصر علیقلی زاده فیروزجایی^۱، فرامرز بریمانی^۲، نوابه تقی‌زاده ارمکی^۳

۱- استادیار، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.
 ۲- استاده، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.
 ۳- کارشناس ارشد، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۳۰ شهریور ۱۳۹۸
 تاریخ پذیرش: ۱۲ اسفند ۱۳۹۸

هدف از این تحقیق شناخت و تبیین وضعیت ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان و شناسایی عوامل مؤثر بر آن در روستاهای درویش‌آباد و چاکسر از شهرستان محمودآباد است. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی مبتنی بر پیمایش است. داده‌های تحقیق از طریق پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری شده است. جامعه آماری تحقیق کلیه سرپرستان خانوار روستاهای ساحلی درویش‌آباد و چاکسر در محدوده دهستان دابوی شمالی از شهرستان محمودآباد است. تعداد جامعه آماری این تحقیق ۳۴۳ خانوار است و بر اساس فرمول نمونه‌گیری کوکران، تعداد ۲۰۰ سرپرستان خانوار به‌عنوان حجم نمونه به روش تصادفی ساده مورد انتخاب قرار گرفته‌اند. داده‌های جمع‌آوری‌شده از طریق آزمون‌های آماری تی تک نمونه‌ای، تی مستقل و تحلیل مسیر مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که به‌طور کلی ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری بالاتر از حد متوسط و میانگین عددی مفروض است. بنابراین هنوز ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان به آستانه اشباع نرسیده است. همچنین نتایج بیانگر آن است که در بین عوامل مؤثر بر سطح ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان، متغیرهای نگرش ساکنین نسبت به اثرات اقتصادی توسعه گردشگری دارای بیشترین تأثیر مستقیم معنادار و متغیر نگرش ساکنین نسبت به اثرات محیطی توسعه گردشگری دارای بالاترین تأثیر معکوس معنادار بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان بوده‌اند.

کلیدواژه‌ها:

ظرفیت تحمل، ظرفیت تحمل اجتماعی، توسعه گردشگری، نواحی روستایی، شهرستان محمودآباد

با مفهوم توسعه پایدار همخوانی دارد (Akbarian Ronizi & Shaykh- Baygloo, 2016: 484).

مقدمه

ظرفیت تحمل گردشگری در قالب ادبیات مربوطه از چند بعد مورد توجه بوده است که یکی از ابعاد آن، ظرفیت تحمل اجتماعی است. که به‌عنوان یک مفهوم کلی هم سطح تحمل جامعه میزبان را نسبت به توسعه گردشگری و هم سطح کیفیت تجربیات گردشگران را دربرمی‌گیرد (Saveriades, 2000: 148). در این ارتباط ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان زمانی به آستانه خود می‌رسد که ساکنان محلی به خاطر اینکه گردشگری در حال تخریب محیط، تهدید فرهنگ محلی، ایجاد ازدحام و شلوغی و سایر اثرات نامطلوب است به افزایش شمار گردشگران تمایلی نداشته باشد (Ghadami & Gholamian, 2014).

سنجش و ارزیابی ظرفیت تحمل در محیط‌های روستایی که از ماهیت و الگوهای متفاوتی تبعیت می‌کنند از اهمیت بالایی

در دو دهه اخیر با ظهور توسعه پایدار در صنعت گردشگری، در سطح علمی و اجرایی و در سطح ملی و بین‌المللی نگرانی‌های فزاینده‌ای در خصوص تأثیرات نامطلوب و مخرب گردشگری انبوه مطرح شد، لذا مطالعات و اقدامات تجربی زیادی برای عملیاتی کردن مفهوم توسعه پایدار گردشگری و مدل‌های ارزیابی آن صورت پذیرفته است (Roknodin Eftekhari et al., 2011). در این راستا چند چهارچوب مفهومی مرتبط با موضوع پایداری معرفی شدند که در این بین مفهوم ظرفیت تحمل بیشترین بحث را به خود اختصاص داده است (Ziyaee et al., 2017). از این رو توجه به آن در دستیابی به توسعه پایدار گردشگری هر مقصدی الزامی است. ارتباط ظرفیت تحمل در گردشگری و توسعه پایدار در این است که مفهوم ظرفیت تحمل گردشگری را می‌توان نوع و شکلی از توسعه در داخل ظرفیت پذیرش اکوسیستم دانست که

* نویسنده مسئول:

دکتر ناصر علیقلی زاده فیروزجایی

نشانی: بابلسر، دانشگاه مازندران، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری.

تلفن: ۵۴۷۶۷۱۵ (۹۱۲) ۰۹۸+

پست الکترونیکی: n.firozjaie@umz.ac.ir

بستارد و نادال^۳ (۲۰۰۷) از جزایر بالریک اسپانیا، بیانگر آن است که در نواحی که دارای تراکم بالاتری از اقامتگاه‌های گردشگری بوده‌اند، ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان به خاطر وابستگی شغلی به بخش گردشگری، افزایش یافته است.

گونزالز و همکاران^۴ (۲۰۱۸) با مطالعه موردی از شهر بسولو اسپانیا به این نتیجه دست یافته‌اند که تمایل ساکنین به پذیرش توسعه بیشتر گردشگری متأثر از وابستگی جامعه محلی به بخش گردشگری، جنسیت و سطح سواد است. زهیو و همکاران^۵ (۲۰۱۹) در مطالعاتشان از پارک‌های ساحلی دالین چین، بر این باورند که کیفیت محیطی و قیمت ورودی به پارک می‌تواند در افزایش ظرفیت تحمل جامعه میزبان تأثیرگذار باشد حال آنکه فعالیت‌های تفریحی تأثیر بیشتری بر ظرفیت تحمل گردشگران دارد.

نمونه‌هایی از بحث در مورد ظرفیت تحمل در مطالعات داخلی نیز به چشم می‌خورد:

مطالعات رهنمایی و همکاران (۲۰۰۹)، نشان می‌دهد که، از بعد جامعه میزبان حوزه کلاردشت در رابطه با نوع گردشگری خود، ظرفیت تحمل متفاوتی دارد. به طوری که با توجه به عملکرد گردشگران خانه‌های دوم، ظرفیت تحمل حوزه به آستانه خود رسیده است اما در رابطه به گردشگران اقامتی، اشباع آستانه ظرفیت تحمل مورد تأیید نیست.

صدر موسوی و همکاران (۲۰۱۳)، به بررسی ظرفیت تحمل گردشگری شهر سرعین پرداخته‌اند، نتایج، بیانگر آن است که توسعه گردشگری در این شهر به لحاظ اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی با ظرفیت تحمل این شهر تناسب داشته؛ اما به لحاظ زیست‌محیطی و کالبدی، بیشتر از حد تناسب ارزیابی شده است.

ارزیابی نوری و همکاران (۲۰۱۳)، از روستاهای هدف گردشگری شهرستان نطنز بیانگر آن است که ظرفیت قابل تحمل این روستاها، هنوز به سطح اشباع نرسیده است. اما نتایج مطالعات اکبریان رونیزی و شیخ بیگلو (۲۰۱۶)، از روستای قلات (شهرستان شیراز)، نشان از نامطلوب بودن ماهیت توسعه گردشگری و نزدیک شدن به آستانه اشباع ظرفیت تحمل گردشگری در روستای مورد مطالعه داشت.

مبانی نظری

برنامه‌ریزان گردشگری در زمینه ظرفیت تحمل مقصد و سطح استفاده فزاینده گردشگران معتقدند که جامعه میزبان برای رشد و توسعه فعالیت گردشگری ظرفیت معینی دارد و رشد فراتر از حد ظرفیت آن، منجر به بروز پیامدهای منفی خواهد شد و

برخوردار است زیرا در صورت عدم ارزیابی ظرفیت قابل تحمل محیط‌های روستایی در خصوص توسعه گردشگری، احتمال تغییرات غیرقابل قبول محیطی و برآشفتگی سیستم‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی بسیار زیاد خواهد بود (Noori et al., 2013). در این رابطه این مسئله، در روستاهای واقع شده در مناطق ساحلی نسبت به دیگر مناطق دارای اهمیت مضاعفی است. زیرا روستاهای ساحلی معمولاً با رشد بسیار زیاد تقاضای گردشگری برای گذران اوقات فراغت و تفریح و حجم زیادی از فضای انسان‌ساخت در نتیجه توسعه گردشگری مشخص می‌شوند این امر موجب چالش‌های محیطی و اجتماعی جدی در برخی از مقاصد ساحلی دنیا شده است. از این رو با توجه به رشد بسیار زیاد گردشگری در این مناطق، مفهوم و تکنیک ظرفیت تحمل در راستای محدودسازی تعداد گردشگران ساحلی در مقایسه با دیگر مقاصد از ضرورت بسیاری برخوردار است (Jurado et al., 2013; Zacarias et al., 2011). در این خصوص روستاهای درویش‌آباد و چاکسر به‌عنوان مطالعه موردی که در کرانه خط ساحلی شهرستان محمودآباد واقع شده‌اند با توجه به توسعه بسیار زیاد گردشگری و عدم تناسب آن با ظرفیت تحمل روستاهای فوق، سبب بروز چالش‌هایی در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و کالبدی- محیطی شده است. از این رو سنجش ظرفیت تحمل گردشگری روستاهای ساحلی این منطقه بر اساس نگرش جامعه میزبان در راستای توسعه پایدار گردشگری از ضرورت برخوردار است. در پاسخ به این نیاز، سؤال تحقیق به شرح ذیل مطرح می‌گردد:

ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری در چه سطحی است و تحت تأثیر چه عواملی قرار دارد؟

مروری بر ادبیات موضوع

پیشینه تحقیق

مطالعه کانسترلی و کاستا^۱ (۱۹۹۱)، تحت عنوان ظرفیت تحمل گردشگری در شهر ونیز بیانگر آن است که جمعیتی که وابسته به بخش گردشگری هستند ظرفیت تحمل بالایی را از خود در جهت کسب حداکثر منافع نشان می‌دهند اما جمعیتی که وابسته به بخش گردشگری نیستند به خاطر هزینه‌های گردشگری، سطح ظرفیت تحمل اجتماعی آن‌ها کاهش خواهد یافت.

مطالعات مک گهی و آندرک^۲ (۲۰۰۴) از نواحی روستایی آریزونا در ایالات متحده آمریکا نشان داده‌اند که به محض افزایش نسبت گردشگران به جامعه میزبان، سطح ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان کاهش یافته است. اما نتایج مطالعات

3. Bestard & Nadal
4. Gonzalez
5. Zhu et al

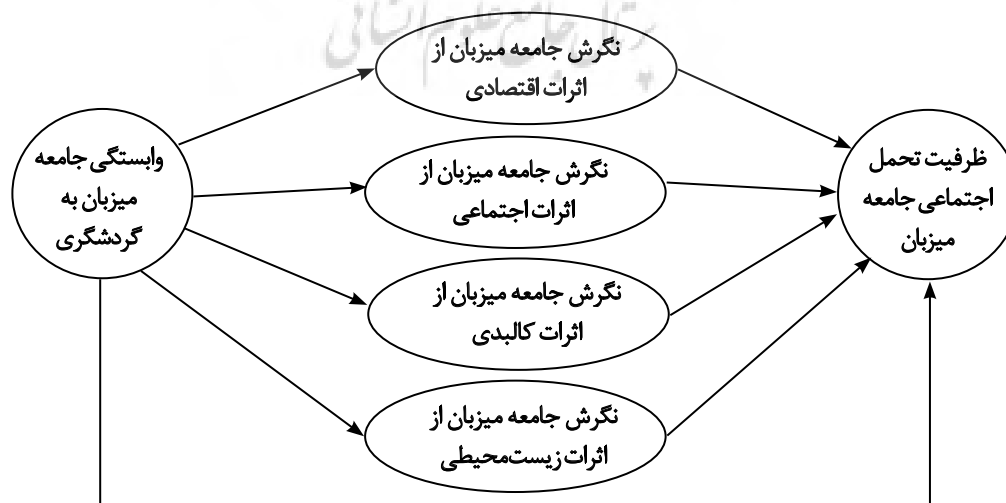
1. Canestrilli & Costa
2. McGehee & Anderek

تسهیلات و رفتار گردشگران ساحلی در میزان ظرفیت تحمل مناطق ساحلی مؤثر است (Rodella et al., 2017).

بحث و مفهوم ظرفیت تحمل اجتماعی گردشگری از جمله مفاهیمی است که در چرخه حیات گردشگری به‌عنوان مبنا و پایه این مدل قرار گرفته است. در این رابطه برخی از مطالعات به این نتیجه رسیدند بین نگرش و گرایش جامعه میزبان از اثرات و توسعه گردشگری با چرخه حیات گردشگری مبتنی بر نظریه مبادله اجتماعی و ظرفیت تحمل اجتماعی رابطه وجود دارد. در این خصوص نتایج برخی مطالعات نشان می‌دهد که یکی از مهم‌ترین عوامل مثبت در جهت گرایش به سمت توسعه گردشگری، منافع اقتصادی ناشی از توسعه گردشگری در مراحل اولیه توسعه گردشگری است و حتی در برخی از کشورهای در حال توسعه، نگرش منفی از اثرات توسعه گردشگری در این مرحله از توسعه گردشگری از سوی جامعه میزبان مورد فراموشی قرار می‌گیرد (Dedrich & Garcia-Buades, 2009; Lepp, 2007).

بررسی ادبیات مربوطه نشان می‌دهد که در تحلیل ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری، تئوری مبادله اجتماعی نیز به‌عنوان چهارچوب تئوریک مورد توجه محققان بوده است و بر مبنای اصول نظریه مبادله اجتماعی، آگاهی از ادراکات مردم محلی از اثرات مثبت و منفی گردشگری شرط لازم برای تشخیص سیاست‌های مناسب در جهت کاهش هر چه بیشتر اثرات منفی گردشگری و تقویت اثرات مثبت گردشگری و جلب مشارکت و حمایت آن‌ها از برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری است (Byat et al., 2018: 483).

مدل مفهومی این پژوهش بر اساس مبانی نظری و پیشینه بررسی شده، به شرح ذیل در تصویر شماره ۱ ارائه شده است.

پس از مدتی کاهش منافع سرمایه‌گذاری را در پی خواهد داشت (Akbarian Ronizi & Shaykh-Baygloo, 2016: 484). در این زمینه مرور ادبیات مربوطه نشان می‌دهد که در بررسی آستانه ظرفیت تحمل مقاصد گردشگری، نگرش جامعه میزبان و اثراتی که آن‌ها درک می‌کنند به‌عنوان مرجع و مقیاس اندازه‌گیری ظرفیت تحمل اجتماعی مورد استناد قرار می‌گیرد (Akbarian Ronizi & Shaykh-Baygloo, 2016: 484). بر این اساس در خیلی از مطالعات نگرش جامعه میزبان به اثرات گردشگری به‌عنوان مبنا و پایه نظری برای سنجش ظرفیت تحمل اجتماعی گردشگری در نظر گرفته شد (Glasson, 1994; Haralambopoulos & Pizam, 1996; Johnson et al., 1994; Liu et al., 1987; Vargas-Sanchez et al., 2011).

ظرفیت تحمل گردشگری اگرچه به‌عنوان یک رویکرد مفید برای مدیریت رشد گردشگری شناخته می‌شود این رویکرد مورد چالش قرار گرفته و کاربرد آن تا حدودی در برنامه‌ریزی گردشگری اصلاح شده است. در این رابطه برخی از محققان بیان می‌کنند که تمرکز و تأکید صرف بر روی تعداد گردشگران یک مقصد به‌عنوان شاخصی برای ظرفیت تحمل توسعه گردشگری ممکن است تا حدودی گمراه‌کننده باشد. از این رو هیچ اثرات مشخصی از توسعه گردشگری نمی‌تواند کاملاً در ارتباط با تعداد معینی از گردشگران باشد (Glasson et al., 1997; Manning et al., 1994; Martin, 1994). در این رابطه مطالعات نشان می‌دهد که متغیر تعداد گردشگران و تأثیر آن بر روی ظرفیت تحمل اجتماعی گردشگری در مقایسه با عواملی از قبیل زمان‌بندی بازدید گردشگران، موقعیت، نوع استفاده و رفتار گردشگران متغیر خیلی کم اهمیتی است (Linberg et al., 1997). در رابطه با مقاصد ساحلی نیز عوامل متعددی نظیر عرض فضای ساحلی و سطح قابل دسترس، کیفیت آب، حجم زباله‌های دور ریخته شده در آن مقصد، میزان بکر بودن، میزان شلوغی در ساحل،

تصویر ۱. مدل مفهومی تحقیق. مأخذ: مطالعات نگارندگان، ۱۳۹۸

ناحیه مورد مطالعه

نمونه‌گیری کوکران، حجم نمونه با مقدار p برابر با $0/5$ و مقدار q نیز برابر با $0/5$ ، تعداد ۲۰۰ سرپرستان خانوار تعیین شد و روش نمونه‌گیری در این پژوهش، تصادفی ساده بوده است.

برای سنجش اعتبار یا روایی سؤالات پرسشنامه از روش اعتبار صوری و برای سنجش میزان پایایی، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. به طوری که برای سنجش اعتبار روایی پرسشنامه از نظرات اساتید و نخبگان مربوط استفاده شده است. برای سنجش پایایی گویه‌ها از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج حاصله از ضریب پایایی بیانگر آن است که این ضرایب معنادار و در سطح مناسب و قابل قبولی است (جدول شماره ۱). داده‌های جمع‌آوری شده از طریق آمار توصیفی و آمار استنباطی نظیر آزمون‌های آماری تی تک نمونه‌ای، تی مستقل زوجی و روش تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

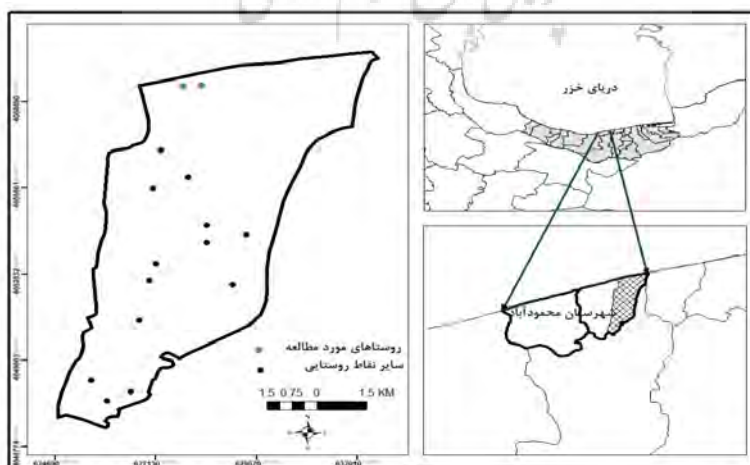
ویژگی‌های فردی جامعه نمونه

بررسی‌های توصیفی نشان می‌دهد که از مجموع پاسخ‌دهندگان، ۸۸ درصد مرد بوده‌اند و به لحاظ سنی، بیشترین درصد (۲۷ درصد) مربوط به گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ ساله بوده است. از نظر فعالیت‌های اقتصادی، ۵۴ درصد جامعه نمونه در بخش کشاورزی، ۲۸ درصد آن‌ها در فعالیت‌های تجاری - خدماتی و ۱۶ درصد در فعالیت‌های ساختمانی - صنعتی اشتغال داشته‌اند. همچنین بالاترین سطح تحصیلات جامعه نمونه، کمتر از دیپلم، (۳۸ درصد) و در مرتبه بعدی مربوط به پاسخگویان با مدرک تحصیلی دیپلم (۳۲ درصد) بوده است.

روستاهای مورد مطالعه، روستاهای ساحلی درویش‌آباد و چاکسر هستند و به لحاظ تقسیمات سیاسی جزء دهستان دابوی شمالی از بخش سرخورد شهرستان محمودآباد است (تصویر شماره ۲). بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، روستاهای فوق‌الذکر دارای ۳۴۳ خانوار و ۹۸۴ نفر جمعیت هستند. روستاهای مذکور در دو دهه اخیر به دلیل قرارگیری در کرانه خط ساحلی، به شدت مورد توجه گردشگران داخلی، به ویژه از نوع گردشگری خانه‌های دوم و شهرک‌های گردشگری قرار گرفته است. در این رابطه روستای درویش‌آباد دارای ۵۵۰ واحد خانه دوم پراکنده در داخل بافت روستا و یک شهرک گردشگری و روستای چاکسر دارای ۴۰۰ خانه دوم پراکنده در داخل بافت روستا و ۱۲ شهرک گردشگری است.

روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش به لحاظ ماهیت کاربردی و به لحاظ روش انجام توصیفی - تحلیلی مبتنی بر پیمایش است. ابزار گردآوری داده‌های هر یک از گویه‌ها از طریق پرسشنامه بوده است. متغیرهای مورد نیاز این پژوهش با استفاده از مطالعه منابع علمی معتبر و مطالعه میدانی از ناحیه مورد مطالعه مورد انتخاب قرار گرفت. در این پژوهش، سؤالات مرتبط با متغیرهای پرسشنامه با استفاده از طیف لیکرت ۵ گزینهای از خیلی زیاد تا خیلی کم تنظیم شده است. واحد تحلیل در این پژوهش سرپرستان خانوار و جامعه آماری این پژوهش، ۳۴۳ خانوار است. همچنین بر اساس فرمول

تصویر ۲. نقشه ناحیه مورد مطالعه. مأخذ نگارندگان، ۱۳۹۸

جدول ۱. شاخص‌های پژوهش، منبع شاخص‌ها و سطح پایایی مؤلفه‌ها.

نوع متغیر	مؤلفه‌ها	شاخص‌ها	منبع شاخص‌ها	آلفای کرونباخ
متغیر وابسته	ظرفیت تحمل اجتماعی	میزان موافقت با توسعه بیشتر خانه‌های دوم به صورت پراکنده در داخل بافت روستا، میزان موافقت با توسعه شهرک‌های گردشگری در نواحی ساحلی، میزان موافقت با افزایش بیشتر گردشگران داخلی اقامتی به روستا، میزان تمایل به اجاره منازل به گردشگران اقامتی، میزان موافقت با حضور گردشگران خارجی	Gonzalez et al. (2018); McGehee & Anderek (2004)	۰/۸۵۴
	اقتصادی	ظرفیت اشتغال‌زایی منطقه، ظرفیت تنوع شغلی منطقه، ظرفیت اشتغال‌زایی برای ساکنین غیربومی، ظرفیت اشتغال‌زایی برای جوانان، ظرفیت اشتغال‌زایی برای زنان میزان درآمد محلی، میزان درآمد عمومی به‌ویژه برای دهیاری روستا، افزایش قیمت کالا و اجناس، میزان افزایش هزینه زندگی.	Gonzalez et al. (2018); McGehee & Anderek (2004); Rahnemai et al. (2009)	۰/۸۱۳
	اجتماعی و فرهنگی	زنده نگه داشتن فرهنگ و آداب‌ورسوم محلی، فرصت ملاقات مردم محلی از سایر فرهنگ‌ها، میزان آگاهی ساکنین، افزایش ازدحام و شلوغی در ساحل در نتیجه توسعه گردشگری، مشکلات ساکنین در استفاده از امکانات و خدمات، افزایش میزان جرم و جنایت در نتیجه توسعه گردشگری، افزایش انسجام و صمیمیت در روستا، افزایش تنش و تضاد بین ساکنان محلی و گردشگران، سهولت دسترسی به امکانات تفریحی.	Gonzalez et al. (2018); McGehee & Anderek (2004)	۰/۸۲۹
متغیرهای مستقل	زیست‌محیطی	آلودگی آب منطقه، کمبود آب آشامیدنی روستا در فصل گردشگری، افزایش تخریب و فرسایش ساحلی در نتیجه ایجاد فعالیت‌های تفریحی، میزان تغییر کاربری اراضی و تخریب چشم‌انداز زراعی و باغی، آلودگی صوتی، آلودگی منظر و چشم‌اندازی، رهاسازی و افزایش زیاده از طریق گردشگران.	Gonzalez et al. (2018); McGehee & Anderek (2004); Rahnemai et al. (2009)	۰/۸۳۵
	اثرات کالبدی	کاهش اراضی ساخته‌شده در محدوده بافت روستا در نتیجه توسعه خانه‌های دوم، میزان ترافیک در جاده‌ها و بافت داخل روستا در فصل گردشگری، کاهش ظرفیت پارکینگ برای وسیله نقلیه ساکنین در فصل گردشگری، کاهش ظرفیت ساحل جهت فعالیت تفریحی برای ساکنین در فصل گردشگری.	Bestard & Nadal (2007); Akbarian Ronizi & Shaykh Baygloo (2016)	۰/۸۲۷
	وابستگی سرپرست خانوار به بخش گردشگری	میزان وابستگی شغلی به بخش گردشگری - میزان وابستگی درآمدی به بخش گردشگری	Bestard & Nadal (2007); Canestrilli & Costa (1991)	۰/۸۳۶

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

یافته‌ها

مؤلفه‌های اثرگذار بر ظرفیت تحمل اجتماعی

وابستگی اقتصادی ساکنین به بخش گردشگری به‌عنوان یکی از متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان، از طریق دو گویه موردسنجش قرار گرفت و در این خصوص نتایج داده‌ها نشان می‌دهد ساکنین به لحاظ اقتصادی با میانگین عددی ۳/۳۲ تا حدودی وابسته به بخش گردشگری هستند.

همچنین از دیگر متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت تحمل اجتماعی مؤلفه‌های نگرش جامعه میزبان به اثرات اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است. به‌طور کلی میانگین عددی مؤلفه اقتصادی و مؤلفه اجتماعی و فرهنگی به ترتیب ۳/۲۱ و ۳/۰۶ بوده است. در این رابطه نتایج بررسی آزمون تی تک نمونه‌ای از مؤلفه‌های تأثیرگذار بر ظرفیت تحمل اجتماعی بیانگر آن است که در بین مؤلفه‌های

موردبررسی، مؤلفه‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی با میانگین عددی فوق‌الذکر از حد میانگین مفروض یعنی میانگین عددی ۳ (به‌عنوان مطلوبیت عددی) بالاتر است و در این رابطه میانگین عددی در هر دو متغیر فوق در سطح آلفای کمتر از یک درصد با میانگین عددی مفروض تفاوت معناداری دارد (جدول شماره ۲).

همچنین فعالیت گردشگری به‌ویژه توسعه بی‌رویه خانه‌های دوم و عمدتاً به شکل شهرک گردشگری در کنار نوار یا کرانه ساحلی به‌عنوان یک عامل مخرب محیطی و کالبدی محسوب می‌شود. به‌طوری‌که میانگین عددی مؤلفه‌های نگرش جامعه میزبان به اثرات محیطی و کالبدی به ترتیب ۲/۰۷ و ۲/۴۵ و کمتر از حد متوسط بوده است. در این رابطه همان‌طور که جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، میانگین عددی پایین‌تر از ۳ و تفاوت معنادار آن با مطلوبیت عددی (عدد ۳) در سطح آلفای کمتر از یک درصد، اثرات و پیامدهای منفی کالبدی و محیطی در روستاهای مورد مطالعه را مورد تأیید قرار می‌دهد.

جدول ۲. میانگین عددی و نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای هریک از مؤلفه‌های مربوط به نگرش ساکنین از توسعه گردشگری.

مؤلفه‌ها	مطلوبیت عددی=۳				
	میانگین عددی	اختلاف میانگین	مقدار تی	سطح معناداری	حد پایین حد بالا
اقتصادی	۳/۲۱	۰/۲۱	۵/۰۹۷	۰/۰۰۰	۰/۱۳۳ ۰/۳۰۲
اجتماعی و فرهنگی	۳/۰۶	۰/۱۲	۲/۲۳	۰/۰۲۸	-۰/۰۱۴ ۰/۱۳۴
محیطی	۲/۰۷	-۰/۹۳	-۱۰/۳۳۴	۰/۰۰۰	-۱/۱۰ -۰/۷۵۱
کالبدی	۲/۴۵	-۰/۵۴۵	-۴/۹۸۳	۰/۰۰۰	-۰/۷۶۲ -۰/۳۲۸

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

شماره ۳). همچنین نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بیانگر آن است که سطح ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری اقامتی بالاتر از میانگین عددی مفروض است و میانگین عددی ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری خانه‌های دوم کمتر از سطح مطلوبیت و اختلاف آن‌ها با این سطح در حد آلفای کمتر از ۵ درصد معنادار است.

بر اساس نتایج آزمون تی مستقل زوجی، ظرفیت تحمل اجتماعی در ساکنین با وابستگی اقتصادی زیاد به بخش گردشگری با میانگین عددی ۴/۰۸ تفاوت معناداری با ساکنین با وابستگی اقتصادی کم با میانگین عددی ۲/۷۲ داشته است و این تفاوت میانگین، در سطح آلفای کمتر از یک درصد معنادار بوده است (جدول شماره ۴).

ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری

به‌طور کلی میزان ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان نسبت به توسعه گردشگری با میانگین عددی ۳/۴۱ در حد متوسط به بالا بوده است (جدول شماره ۳). در این رابطه نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بیانگر آن است که اختلاف این میانگین عددی در سطح آلفای کمتر از ۵ درصد با میانگین عددی مفروض (۳) به‌عنوان مطلوبیت عددی معنادار است. بر این اساس سطح ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان با سطح آستانه اشباع فاصله دارد. همچنین نتایج جزئی‌تر بیانگر آن است که سطح ظرفیت تحمل اجتماعی بر اساس نوع توسعه گردشگری متفاوت است. به‌طوری‌که میزان ظرفیت تحمل اجتماعی ساکنین از توسعه گردشگری اقامتی با میانگین عددی ۴/۰۲ و برای توسعه گردشگری خانه‌های دوم با میانگین عددی ۲/۸۰ است (جدول

جدول ۳. آزمون تی تک نمونه‌ای مربوط به متغیرهای ظرفیت تحمل اجتماعی.

مؤلفه‌ها	Test value= ۳			
	میانگین	اختلاف میانگین	مقدار تی	سطح معناداری
توسعه گردشگری خانه‌های دوم	۲/۸۰	۰/۲	-۲/۰۶	۰/۰۴۱
توسعه گردشگری نوع اقامتی	۴/۰۲	۱/۰۲	۱۶/۱۰	۰/۰۰۰
توسعه گردشگری (به‌طور کلی)	۳/۴۱	۰/۴۱	۶/۸۲	۰/۰۰۰

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

جدول ۴. آزمون تی مستقل از میزان تفاوت ظرفیت تحمل در بین گروه‌های ساکنین با وابستگی اقتصادی گردشگری کم و زیاد.

گروه‌ها	میانگین عددی	انحراف معیار	مقدار تی	اختلاف میانگین	مقدار F	میزان معناداری
وابستگی اقتصادی کم	۲/۷۲	۱/۱۶	-۶/۴۵	-۱/۳۶	۸/۹۶	۰/۰۰۰
وابستگی اقتصادی زیاد	۴/۰۸	۰/۹۳	-۶/۴۰	-۱/۳۶		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

دارای بیشترین تأثیری منفی بر ظرفیت تحمل اجتماعی با بتای ۰/۳۲۲- بوده است.

همچنین نتایج مدل تحلیل مسیر نشان می‌دهد که متغیر وابستگی اقتصادی به بخش گردشگری دارای تأثیر مستقیم برابر با ۰/۱۵ و غیرمستقیم برابر با ۰/۰۹۷ بر ظرفیت تحمل اجتماعی است که در مجموع اثر کلی متغیر وابستگی اقتصادی به بخش گردشگری بر آن معادل ۰/۲۴۷ به دست آمد (جدول شماره ۷ و تصویر شماره ۳). متغیر نگرش ساکنین از اثرات کالبدی توسعه گردشگری نیز دارای ۰/۲۷۹- تأثیر مستقیم بر ظرفیت تحمل اجتماعی و ۰/۲۶۱ تأثیر غیرمستقیم بر آن بوده است. بدین ترتیب اثر کل این متغیر بر ظرفیت تحمل اجتماعی ۰/۰۱۸- است (جدول شماره ۷ و تصویر شماره ۳).

همچنین جهت میزان تأثیر گذاری هر یک از متغیرهای مستقل بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان به‌عنوان متغیر وابسته از مدل رگرسیون چندگانه و تحلیل مسیر استفاده شد. همان‌طور که یافته‌های مدل رگرسیون در جدول شماره ۵ نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۷۵ و ضریب تعیین نیز ۰/۵۷ به دست آمده است. این امر بیانگر آن است که ۵۷ درصد از تغییرات متغیر ظرفیت تحمل اجتماعی از طریق پنج متغیر مستقل فوق تبیین می‌شود. میزان واریانس محاسبه‌شده در این مدل برابر با ۵۲/۰۳ و سطح معناداری آن کمتر از یک درصد است (جدول شماره ۵). همان‌طور که جدول شماره ۶ نشان می‌دهد مؤلفه اقتصادی دارای بیشترین تأثیر مثبت بر ظرفیت تحمل اجتماعی، با بتای ۰/۲۰۸ و مؤلفه محیطی نیز

جدول ۵. ضریب تعیین مربوط به تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته میزان ظرفیت تحمل اجتماعی.

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	میزان واریانس محاسبه‌شده	سطح معناداری
رگرسیون	۵۸/۴	۵	۱۱/۶۸	۵۲/۰۳	۰/۰۰۰
خطا	۳۳/۵۴	۱۹۴	۰/۲۲۴	-	-
کل	۱۰۱/۹۴	۱۹۹	-	-	-
			$R^2 = ۰/۵۷۳$		

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

جدول ۶. ضرایب رگرسیون متغیرهای مستقل بر میزان ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان.

سطح معناداری	t	ضرایب معیار نشده		متغیرهای مستقل
		ضرایب معیار شده	خطای استاندارد	
		بتا	B	
۰/۰۰۳	۳/۰۰۶	۰/۱۵	۰/۰۳۱	مؤلفه وابستگی اقتصادی به بخش گردشگری
۰/۰۱۲	۲/۵۳۳	۰/۱۲	۰/۶۹	مؤلفه اثرات اجتماعی و فرهنگی
۰/۰۲۵	-۳/۲۸۲	-۰/۳۱۵	۰/۹۵	مؤلفه اثرات زیست‌محیطی
۰/۰۰۴	-۲/۸۸۴	-۰/۲۶۹	۰/۰۹۵	مؤلفه اثرات کالبدی
۰/۰۰۰	۳/۶۲	۰/۲۰۸	۰/۰۶۹	مؤلفه اثرات اقتصادی

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

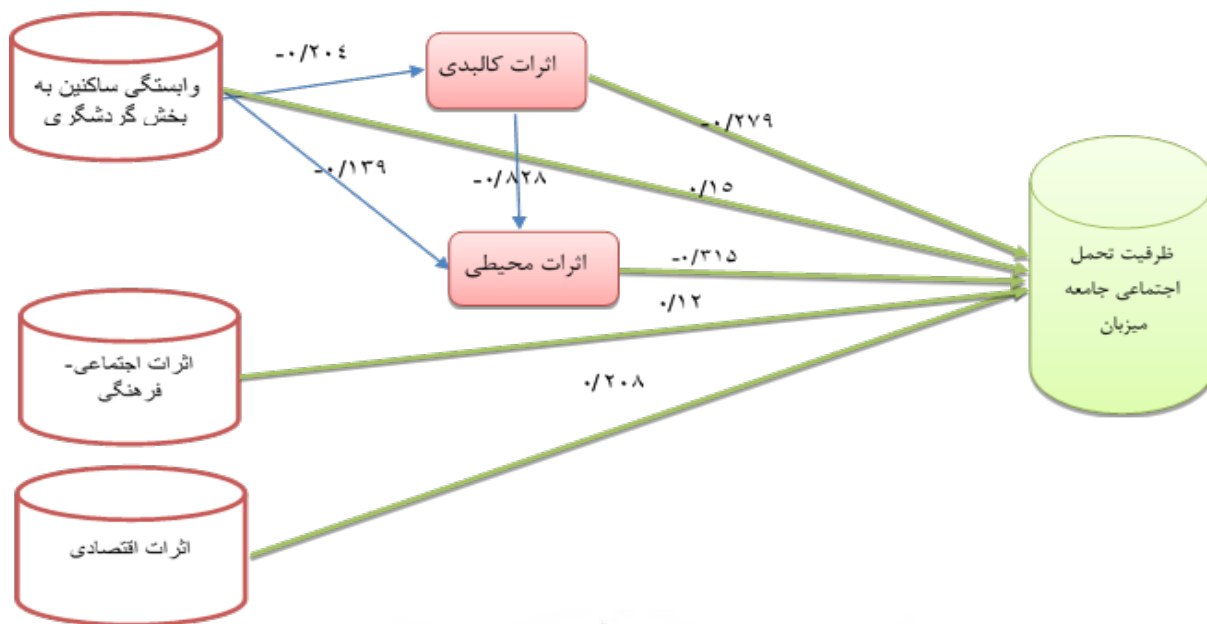
منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

جدول ۷. آثار مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای مستقل بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان.

مؤلفه‌ها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل
مؤلفه وابستگی اقتصادی جامعه میزبان به بخش گردشگری	۰/۱۵	۰/۰۹۷	۰/۲۴۷
مؤلفه اجتماعی و فرهنگی	۰/۱۲	-	۰/۱۲
مؤلفه زیست‌محیطی	-۰/۳۱۵	-	-۰/۳۱۵
مؤلفه کالبدی	-۰/۲۶۹	-	-۰/۲۶۹
مؤلفه اقتصادی	۰/۲۰۸	-	۰/۲۰۸

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۸

تصویر ۳. آثار مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای مستقل بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان. مأخذ مطالعات نگارندگان، ۱۳۹۸

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

ساکنین به اثرات کالبدی و وابستگی به بخش گردشگری هم به‌طور مستقیم و هم به‌طور غیرمستقیم تأثیر معناداری بر آن داشته است.

دیگر نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که گروهی از جامعه میزبان که وابستگی اقتصادی زیادی به بخش گردشگری داشته‌اند، ظرفیت تحمل آن‌ها برای توسعه گردشگری بالاتر از ظرفیت تحمل جامعه میزبانی که وابستگی اقتصادی کمتری به بخش گردشگری داشته‌اند بوده است. در این رابطه یافته‌های محققان در دنیا نشان می‌دهد که در مناطق گردشگرپذیر، افرادی که از نظر اقتصادی به بخش گردشگری وابسته‌اند یا از آن منتفع می‌شوند، در مقایسه با سایر افرادی که وابستگی کمتری به بخش گردشگری دارند، ظرفیت تحمل اجتماعی بالا و نگرش مثبت‌تری در رابطه با گردشگری و توسعه آن دارند (Haralambopolus & Pizam, 1996; Canestrilli & Costa, 1991; Bestard & Nadal, 2007; Gonzalez et al., 2018). از سوی دیگر این بحث نیز با نظریه مبادله اجتماعی مورد تأیید قرار می‌گیرد. بر اساس این نظریه، میزان ظرفیت تحمل جامعه میزبان از توسعه بیشتر گردشگری بر اساس هزینه‌ها و منافع درک شده از گردشگری است.

افزون بر آن بر اساس این یافته‌ها می‌توان ادعا کرد نگرش جامعه میزبان در رابطه با ظرفیت تحمل اجتماعی گردشگری، بر اساس نوع گردشگری اقامتی و خانه‌های دوم یکسان نبوده است. به‌طوری که جامعه میزبان با توسعه بیشتر خانه‌های دوم مخالفت داشته‌اند. بر این اساس ظرفیت تحمل جامعه میزبان در روستاهای مورد مطالعه به آستانه اشباع خود رسیده است. اما ظرفیت تحمل

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج بیانگر آن است که میانگین کلی نگرش ساکنین از پیامدها و اثرات گردشگری در ابعاد اقتصادی و اجتماعی-فرهنگی گردشگری از مطلوبیت عددی بالاتر بوده است. اما ظرفیت تحمل جامعه میزبان، در ابعاد نگرش ساکنین از اثرات و پیامدهای کالبدی و محیطی توسعه گردشگری، به دلیل درک و نگرش قوی ساکنین از پیامدهای منفی گردشگری، به سطح اشباع رسیده است. به‌طوری که میانگین عددی پایین‌تر از میانگین عددی مفروض و تفاوت معنادار آن در سطح آلفای کمتر از ۵ درصد، این موضوع را مورد تأیید قرار می‌دهد. بنابراین، این نتایج با مطالعات صدر موسوی و همکاران در شهر سرعین مطابقت دارد.

همچنین نتایج نشان می‌دهد که به‌طور کلی مؤلفه اقتصادی دارای بیشترین تأثیری مثبت و مؤلفه محیطی نیز دارای بیشترین تأثیر منفی بر میزان ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان بوده است. به‌طوری که با تقویت نگرش سرپرستان خانوار از اثرات مثبت اقتصادی توسعه گردشگری در این منطقه، سطح ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان بهبود پیدا کرده است. از سوی دیگر هر چقدر جامعه میزبان اثرات و پیامدهای منفی گردشگری را در ابعاد محیطی بیشتر درک کنند موجب تأثیر معکوس بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان و در نتیجه کاهش آن شده است. همچنین نتایج مدل تحلیل مسیر نشان می‌دهد که متغیرهای نگرش ساکنین به اثرات اقتصادی، محیطی و اجتماعی-فرهنگی توسعه گردشگری صرفاً به‌طور مستقیم، تأثیر معناداری بر ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزبان داشته است. اما متغیرهای نگرش

اجتماعی جامعه میزان نسبت به توسعه گردشگری اقامتی با حد آستانه اشباع آن فاصله زیادی دارد. در این خصوص نتایج این یافته‌ها، با نتایج رهنمایی و همکاران (۲۰۰۹) در کلاردشت مطابقت دارد.

به‌طور کلی اگر همه اقشار جامعه میزان از طریق توسعه گردشگری منتفع شوند موجب افزایش ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزان به گردشگری خواهد شد. بدین ترتیب با توجه به مرور مطالعات انجام‌شده در دنیا و نتیجه تجربی یافته‌های این تحقیق، منافع حاصل‌شده از توسعه گردشگری به‌عنوان متغیری کلیدی و تعیین‌کننده در میزان ظرفیت تحمل اجتماعی جامعه میزان محسوب می‌شود. لذا مدیران و مسئولان باید به گسترش منافع حاصل از توسعه گردشگری در بین همه اقشار جامعه میزان و همه گروه‌های شغلی در جهت افزایش ظرفیت تحمل اجتماعی و در راستای توسعه پایدار گردشگری گام بردارند.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد خانم نوابه تقی زاده ارمکی با عنوان «بررسی ظرفیت تحمل گردشگری سواحل دریای خزر مطالعه موردی دهستان‌های ساحلی شهرستان محمودآباد» است که در دانشگاه مازندران انجام شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

References

- Akbarian Ronizi, S. R. & Shaykh-Baygloo, R. (2016). The Tolerance Capacity of Rural Tourism Development and Arranging Strategic Plan, for Village of Qalat (Shiraz SubProvince). Rural development strategies. Volum 3. Issue 4. PP: 481-495. (In Persian).
- Bestard, A.B & Nadal, J. R. (2007). Modelling Environmental Attitudes toward Tourism, *Tourism management*, 28. 688-695. PP: 688-695.
- Byat, N, Badri, S.A & Rezvani, M.R. (2018). Comparative Analysis of Local Residents' Perceptions of the Impacts of Tourism on Rural Areas: A Case Study of the Villages in the Basin of the Kolan River in Malayer County, Vol, 9, Num, 3. PP: 481-494. (In Persian).
- Canestrilli, E. & Costa, P. (1991). Tourism Carrying Capacity. A fuzzy Approach, *Annals of tourism research*, Vol.18. PP: 295-311.
- Diedrich, A., & García-Buades, E. (2009). Local perceptions of tourism as indicators of destination decline. *Tourism Management*, 30(4), 512-521.
- Ghadami, M & Gholamian Bay, M. (2014). *Tourism Impact*. Mahkame publication. (In Persian).
- Gonzalez, M. V. Coromina, L & Gali, N. (2018). Overtourism: Residents' Perceptions of Tourism Impact as an Indicator of Resident Social Carrying Capacity - case study of a Spanish heritage town. *Tourism review*. Vol.73.No.3. pp. 277-296.
- Glasson, J. (1994), "Oxford: a heritage city under pressure", *Tourism Management*, Vol. 15 No. 2, pp. 137-144.
- Glasson, J. Godfrey, K. & Goodey, B. (1997). Towards Visitor Impact Management: Visitor Impacts, Carrying Capacity and Management, *Reponses in Europe's Historic Towns and Cities*, Ashgate, Aldershot [etc.].
- Haralambopoulos, N. & Pizam, A. (1996). "Perceived Impacts of Tourism", *Annals of Tourism Research*, Vol. 23 No. 3, pp. 503-526.
- Johnson, D. J. Snepenger, J. D. & Akis, S. (1994). Residents' Perceptions of Tourism development, *Annals of Tourism Research*, Vol 21. PP: 629-642.
- Lepp, A. (2007). Residents' Attitudes towards Tourism in Bigodi Village, Uganda. *Tourism Management*, 28, PP: 876-885.
- Lindberg, K. McCool, S. & Stankey, G. (1997). Rethinking Carrying Capacity, *Annals of Tourism Research*, Vol. 24 No. 2, and PP: 461-465.
- Liu, J. C. Sheldon, P. J. & var, T. (1987). Resident Perceptions of the Environment Impacts of Tourism of Tourism. *Annals of Tourism Research*. 14. PP: 17-37.
- Jurado, E. Navarro, D. Ionela, M & Fernández-Morales, A. (2013). Carrying Capacity Model Applied in Coastal Destinations, *Annals of Tourism Research*, Vol. 43, and PP: 1-19.
- McGehee, G. N & Anderek, L. K. (2004). Factors Predicting Rural Residents' Support of Tourism; *Journal of Travel Research*, Vol. 43. PP: 131-140.
- Manning, R. Wang, B. Valliere, W. Lawson, S. & Newman, P. (2010). Research to Estimate and Manage Carrying Capacity of a Tourist Attraction: a Study of Alcatraz Island, *Journal of Sustainable Tourism*, Vol. 10. No. 5, PP: 388-404.
- Martin, S.M.S. (1994). "Community Attachment and Attitudes towards Tourism Development", *Journal of Travel Research*, Vol. 32 No. 3, PP: 29-34.
- Noori, S. H. A, Rast Ghalam; Amini, M & Amini, S. (2013). Evaluation of Carrying Capacity in Environment of Rural Settlements with Objective of Tourism in Natanz Township. *Journal of Geographic and Environment Studies*. Two year. Issue 5. PP: 20-29. (In Persian).
- Rahnemai, M.T. Farhoodi, R, Dittmann, A & Ghadami, M. (2009). Carrying Capacity of Destination with Respect to the Host Attitude & Perception (Case Study: the City of Kelardasht), *Volume 41, Issue 66*. PP:17-33. (In Persian).
- Roknodin Eftekhari, A. Mahdavi, D & Poortaheri, M. (2011). Sustainability Assessment of Tourism in Cultural- Historical Villages of Iran with an Emphasis on Sustainable Tourism Development Paradigm. *Tourism management studies*. Volume 5, Issue 14, PP: 1-39. (In Persian).
- Rodella. Corbau, C. Umberto, S. Utizi, K. (2017). Assessment of the relationship between geomorphological evolution, carrying capacity and users' perception: Case studies in Emilia-Romagna (Italy), *Tourism Mangement*. 59. PP.7-22.
- Sadr mosavi, M.S. Pour Mohamadi, M. R & Hatami, A. (2013). Evaluation of Tourism Carrying Capacity with Emphasis on Sustainable Development. Three year. Issue 9. PP: 95-114. (In Persian).
- Saveriades, A. (2000). Establishing the Social Tourism Carrying Capacity for the Tourist Resorts of the East Coast of the Republic of Cyprus. *Tourism Management* 21. PP: 147-156.
- Vargas-Sánchez, A. Porras-Bueno, N & Plaza-Mejía, M.D.L.A'. (2011). "Explaining Residents' Attitudes to Tourism: is a Universal Model Possible?" *Annals of Tourism Research*, Vol. 38 No. 2, PP: 460-480.
- Zacarias, A. Daniel, W, Allan, T & Newton, A. (2011). Recreation Carrying Capacity Estimations to Support Beach Management at Praia de Faro, Portugal, *Applied Geography* 31. PP: 1075-1081.
- Ziyaei, M. Ghaderi, E., & Ahmadi, S. (2017). Determination of Carrying Capacity and Ecological Foot Print in Nature based Destination (case study: Zarebar lake). *Volume 7, Issue 25*, PP: 39-56. (In Persian).
- Zhu, J. Wang, E., & Sun, W. (2019). Application of Monte Carlo AHP in Ranking Coastal Tourism Environmental Carrying Capacity Factors, *Asia pacific journal of tourism research*. Vol. 24, No. 7, PP: 644-657.

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی